

## Vergi Uyumu Konulu Lisansüstü Tezlerin Bibliyometrik Analizi

### Bibliometric Analysis of Master's Theses and Postgraduate Dissertations on Tax Compliance

Ercan YELMAN<sup>1</sup> , Veysel İNAL<sup>2</sup> 

<sup>1</sup>Sakarya Üniversitesi Doktora Öğrencisi, SBE, Maliye Anabilim Dalı, Sakarya, Türkiye

<sup>2</sup>Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi, Maliye Bölümü, Sakarya, Türkiye

**Sorumlu yazar/**

**Corresponding author :** Ercan YELMAN

**E-posta/E-mail :** ercan.yelman@ogr.sakarya.edu.tr

#### ÖZ

Vergi uyumu, gerçek ve tüzel mükelleflerin vergi yasalarına uygun olarak beyannamelerini vermeleri ve vergi ödemelerini yasaların ön gördüğü tarihlerde gerçekleştirmeleridir. Vergi uyumunun yüksek olması hükümetler açısından kamusal harcamaları kolaylaştırırken, kamu gelirlerini arttıran bir unsurdur. Dolayısıyla vergi uyumu hem idare açısından hem de mükellef açısından araştırılması gereken önemli bir konudur. Bu çalışma, Türkiye'deki vergi uyumu konulu lisansüstü tezlerin kapsamlı bir incelemesini sunarak mevcut araştırmaların izlenmesini ve gelecekteki araştırmacılara rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda 59 lisansüstü tez incelenmiş ve analiz edilmiştir. Bu analiz genel eğilimleri ve literatüre katkıları ortaya koymuştur. Bulgular, çoğunlukla yüksek lisans düzeyinde tezlerin yazıldığını, Marmara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi'nin bu alanda en üretken üniversiteler olduğunu göstermektedir. Çalışmalarda nicel analiz yöntemleri öne çıkmış, ekonometrik analiz için Sıralı Probit Yaklaşımı ve Panel Veri Analizi tercih edilmiştir. Anket tekniği ise kullanılan diğer nicel yöntemler arasında yer almıştır. Nitel analizler ise mülakatlar ve kavramsal çerçeve üzerinden yapılmıştır. 2019 yılı bu alanda en yoğun çalışmaların yapıldığı yıl olarak belirlenmiştir. Bu durum son dönemde vergi uyumu konusundaki araştırmalara artan ilgiyi göstermektedir. Ayrıca yapılan çalışmalar, vergi uyumu konusunda farklı disiplinlerden beslenerek ve çeşitli araştırma yöntemlerini kullanarak derinlemesine inceleme yapılmasını sağlamıştır. Çalışmalar vergi sisteminin etkinliğini artırmak için bütünsel bir yaklaşım benimsemeyi hedeflemiştir. Ayrıca bu çalışmalar gelecekteki araştırmaların ve politika yapım süreçlerinin yönünü belirlemede önemli bir kaynak oluşturacak şekilde tasarlanmıştır.

**Anahtar Kelimeler:** vergi, vergi uyumu, lisansüstü tez, bibliyometrik analiz

**Başvuru / Submitted** : 24.02.2024

**Revizyon Talebi/  
Revision Requested** : 05.03.2024

**Son Revizyon/  
Last Revision Received** : 29.03.2024

**Kabul / Accepted** : 30.04.2024



This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0)

## ABSTRACT

Tax compliance involves real and legal taxpayers submitting their returns in accordance with tax laws and making their tax payments by the legally stipulated dates. High tax compliance facilitates public expenditures for governments and increases public revenues. Therefore, tax compliance is an important issue that must be investigated for the administration and taxpayers. This study aims to monitor existing research and guide future researchers by comprehensively reviewing master's theses and doctoral dissertations on tax compliance in Türkiye. In this regard, the study examines and analyzes 59 master's theses and doctoral dissertations. This analysis reveals the general trends and contributions to the literature. The findings show that works are primarily written at the master's level, with Marmara University, Dokuz Eylül University, and Sakarya University being the most productive universities in this field. Quantitative analysis methods were seen to have come to the fore in these studies, with the ordered probit approach and panel data analysis being preferred for econometric analysis. The survey technique was found to be among the other quantitative methods used. Qualitative analyses were conducted through interviews and a conceptual framework. 2019 was determined as the year in which the most intensive studies were carried out in this field. This situation reveals the recent increased interest in research on tax compliance. In addition, the conducted studies have enabled an in-depth examination of tax compliance by drawing from different disciplines and using various research methods. The studies have aimed to adopt a holistic approach toward increasing the tax system's efficiency. In addition, these studies have been designed to constitute an essential resource in determining the direction of future research and policy-making processes.

**Keywords:** tax, tax compliance, graduate thesis, bibliometric analysis

## EXTENDED ABSTRACT

Taxes constitute a pivotal source of revenue for countries. The timely collection of taxes in full is essential for governments' ability to finance public services and ensure social welfare. However, ensuring tax compliance is crucial in the tax collection process. In the broadest sense, tax compliance refers to how individuals and businesses in a country adhere to tax laws. Tax compliance has implications for fiscal policies and extends its impact to various issues such as economic development, social inequality, business behaviors, and even political stability. Therefore, while research on tax compliance is essential for the effectiveness of tax administration and the design of tax policies, it can also have significant effects on general economic and social outcomes. In this context, tax compliance has become and will continue to be an essential research area for economists, legal experts, fiscal specialists, and public policymakers. Research on tax compliance can contribute to evaluating the effectiveness of tax policies, enhancing tax administration systems, guiding the design of tax policies and practices, and promoting tax justice. Therefore, tax compliance has garnered considerable attention in academic circles and applied policy domains. Recently, a growing body of research has occurred in this field, indicating an increased interest in the subject.

The focal point of this study is the bibliometric analysis of master's theses and doctoral dissertations conducted on tax compliance in Türkiye with the aim of comprehensively analyzing the various characteristics, publication trends, and research methodologies of these works regarding tax compliance. This study's primary objective is to guide researchers interested in tax compliance. In this context, the study presents an overview of research conducted on tax compliance, identifies potential gaps, and offers researchers the opportunity to examine and scrutinize their work from various perspectives. In so doing, the study aims to enhance the quality of research on tax compliance, thereby contributing to developing more effective scientific studies.

The study conducts its examinations and evaluations under five main headings. In this context, the first part of the study elucidates the definition and significance of tax compliance. The second and third sections conduct a conceptual evaluation of literature research and bibliometric analysis. The third section also provides insights into previous bibliometric studies on taxation and their outcomes and additionally explains the conceptual framework of bibliometric analysis within the research framework. The fourth section elaborates on the methodology of the study; namely, it thoroughly explains the method of this study by encompassing the data collection process, utilized data sources, and sampling methods. Furthermore, this section provides an elaborate explanation of the statistical techniques, software tools, and analytical procedures that are used for the data analysis. Lastly, the fifth section uses various parameters and analysis methods to thoroughly evaluate the data obtained within the scope of the study. Statistical analyses of the obtained data are conducted using figures, tables, and various visual tools. The analysis examines the data distributions, relationships, and trends, thus leading to significant findings and conclusions. This section aims to contribute to a deeper understanding of the study's main findings through the data.

The data obtained within the scope of the research have been meticulously analyzed by subjecting them to various parameters, including the types of theses and dissertations, their language, and their distributions by year, by advisor title, by authors' gender, by university type, by university, by study type, by research approach and techniques used regarding their research methods, by accessibility, as well as by analyzing them by department and average page count.

The findings have been extensively analyzed using Microsoft Excel, thus allowing for a comprehensive study evaluation and enabling an in-depth examination of the parameters.

Upon examining the data obtained within the scope of the study, 59 master's theses and doctoral dissertations were identified and thoroughly analyzed. These analyses revealed the topic of tax compliance to have been addressed by the Master's and doctoral students studying at various universities. A concentration of studies was observed to have been conducted at certain universities such as Marmara University, Dokuz Eylül University, and Sakarya University. One of the conclusions drawn from the analyses is that a growing interest has occurred in tax compliance for master's theses and doctoral dissertations in recent years. Intense research activity was also observed in this area, especially in 2019.

Another finding obtained within the scope of the study is the examination of these authors' genders. As a result of this analysis, a relatively similar number was observed for female and male authors. This finding can be considered noteworthy in emphasizing the significant contribution women are making to the scientific literature. Moreover, a substantial portion of the studies utilized quantitative analysis methods. Additionally, when examining the other results obtained within the study, these theses and dissertations are believed will guide researchers who intend to work in this field. Overall, the study provides information that can assist in determining the directions, methods, approaches, and various other aspects of these studies. In this way, the current study also aims to establish a better foundation for future research and contribute to the development of the field.

## 1. Giriş

Vergiler, bir ulusun zenginliğinin anahtarlarından biridir. Çünkü bir ülkenin kalkınması ve büyümesi, vergilerin etkin bir şekilde toplanması ve yönetilmesi ile yakından ilişkilidir. Dolayısıyla ekonomik kalkınma ve büyümenin temel belirleyicilerinden olan kamu harcamaları için gereken finansman kaynaklarının zamanında ve eksiksiz bir şekilde toplanması son derece kritiktir. Bu bağlamda bir ülkedeki kayıt dışı ekonominin azaltılması ve devlete olan güvenin artırılması için vergi uyumu politikaları oldukça önemlidir. Vergi uyumu genel olarak vergilendirmeye tabi olan mükelleflerin vergi kanunlarınca belirlenen vergi ödevlerini tam ve zamanında yerine getirmesi olarak tanımlanmaktadır. Vergi uyumu devletin hizmetlerini finanse etmek için gerekli geliri elde etmede temel bir rol oynamaktadır. O yüzden vergi uyumu kavramı iyi anlaşılmalı ve etkin bir şekilde yönetilmelidir. Vergi uyumunun sağlanması için otoriteye duyulan güvenin yanı sıra otoritenin etkili bir şekilde işlemesi de gerekmektedir. Çünkü vergi uyumu sadece yasal düzenlemelerin izlenmesinden çok, toplumsal güven ve iş birliğinin sağlanmasını gerektiren önemli bir konudur (Fauzan ve ark., 2022, s.53).

Vergi uyumu ekonomik, sosyal ve siyasal açıdan büyük öneme sahip bir kavramdır. Vergi uyumu bir ülkenin mali sistemini ve toplumsal düzenini olumlu bir şekilde etkileyen temel faktörlerden biridir. Ancak vergi uyumu ülkelerin sosyal, hukuki ve mali yapısına göre değişkenlik göstermektedir. Literatür taramaları konuya dair birçok önemli çalışmanın varlığını ortaya koymaktadır. Vergi uyumu bir dizi etkenin etkisi altında şekillenen karmaşık bir kavram olduğundan, bu alandaki çalışmalar içerik olarak çeşitlenmekte ve sayıları sürekli olarak artmaktadır. Ayrıca konuyla ilgili yürütülen lisansüstü düzeydeki çalışmaların sayısındaki artış doğal olarak devam etmektedir. Bu bağlamda bu çalışmaların detaylı analizlerinin yapılması, vergi uyumuna yönelik politikaların geliştirilmesi ve olası sorunların tespiti açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu araştırma, Türkiye'de vergi uyumu konusunda yazılan lisansüstü tezlerinin mevcut durumunu belirlemek ve gelecekteki eğilimleri tespit etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Yapılan literatür taramalarında vergi uyumu konusunda sınırlı sayıda bibliyometrik çalışmaya rastlanmıştır. Bu bağlamda Türkiye'deki vergi uyumu üzerine yazılmış tezlerin türü, dili, yazarların cinsiyeti, yazıldıkları yıllar, danışmanlık yapan akademisyenlerin ünvanları, yazıldıkları üniversiteler ve türleri gibi çeşitli Parametreler göre detaylı analizler yapmayı hedeflemektedir. Elde edilen bulgular doğrultusunda Türkiye'de vergi uyumu konusundaki genel eğilimlere dair bilgiler ortaya konacak ve mevcut çalışmalarda eksiklikler veya boşluklar tespit edilerek bu alanla ilgili detaylı bir analiz sunulacaktır.

Çalışmanın amacı ve hedefleri doğrultusunda elde edilen bulgular bu alanda yapılan mevcut çalışmaların bir portresini çıkarmayı, literatürdeki eksiklikleri ve boşlukları değerlendirmeyi hedeflemektedir. Bu değerlendirme gelecekte vergi uyumu üzerine çalışmayı düşünen bilim insanlarına mevcut durumu göstererek farklı yaklaşımların mümkün olduğunu öne sürmeyi içermektedir. Bu çalışma, sadece konunun önceki araştırmalarını özetlemekle kalmayıp aynı zamanda bu araştırmalara yeni bir bakış açısı getirerek, okuyuculara daha geniş bir anlayış ve düşünce perspektifi sunmaktadır. Böylece literatürdeki çeşitliliği artırmak ve bilgi birikimini zenginleştirmek adına literatüre önemli bir katkı sunacağı düşünülmektedir.

Bu çalışma dört ana bölümü içermektedir. İlk bölümde vergi uyumunun kavramsal çerçevesi detaylı bir şekilde ele alınmıştır. İkinci bölümde literatür araştırması kapsamlı bir bakış açısıyla ele alınmış ve tartışılmıştır. Bu bölümde konuyla ilgili daha önce yapılan çalışmaların detaylı bir analizi sunulurken, mevcut bilgi birikimi geniş bir perspektifte

incelenmiştir. Bu inceleme araştırmanın temelini oluşturan önceki çalışmaların önemli bulgularına odaklanmayı ve mevcut literatürdeki boşlukları tanımlamayı amaçlamıştır. Üçüncü bölümde bibliyometrik analiz kavramının ayrıntılı bir şekilde açıklanmasının ardından, bir sonraki başlıkta araştırmanın kullanılan yöntemleri detaylı bir biçimde ortaya konmuştur. Bu başlık altında araştırmanın tasarımı, veri toplama yöntemleri, örneklem seçimi ve analitik süreç gibi önemli aşamalar detaylı bir şekilde açıklanarak, okuyuculara araştırmanın metodolojik temellerine derinlemesine bir bakış sunulmuştur. Bu sayede araştırmanın bilimsel geçerliliği ve güvenilirliği konularında sağlam bir anlayış geliştirmelerine olanak tanınmıştır. Son bölümde araştırma sürecinde elde edilen veriler ve gerçekleştirilen analiz sonuçları detaylı bir şekilde sunulmaktadır. Bu kısımda elde edilen bulguların açıklanması ve analiz sonuçlarının değerlendirilmesi, araştırmanın ana çıktılarını oluşturmaktadır. Bu bölümün araştırmanın temel bulgularının okuyuculara etkili bir şekilde iletilmesini ve araştırmanın genel önemini vurgulamayı hedeflemektedir.

## 2. Vergi Uyumunun Kavramsal Çerçevesi

Vergi uyumu genel anlamda bireylerin ve diğer vergiye tabi kuruluşların dış etkenlere maruz kalmadan vergi kanunlarının temel prensiplerine ve vergi idaresinin kararlarına uygun bir şekilde hareket etme durumunu ifade etmektedir (James ve Alley, 2002, s.32). Diğer bir ifadeyle vergi uyumu, mükelleflerin mevcut vergi yasalarına, yönetmeliklere ve hukuki kararlara uymalarını, vergi yükümlülüklerini beyannamelerde eksiksiz bir şekilde açıklamalarını ve ilgili yetkililere belirlenen süre içinde düzenli olarak sunmalarını (Tuncer ve Güney, 2015, s.129). Vergi uyumu sadece mükelleflerin vergilendirme konularındaki gereklilikleri anlaması ve bilmesi değil aynı zamanda bu bilgilerin belirlenen süre içinde vergi idaresine bildirilmesini de içermektedir. Ek olarak vergi kanunlarındaki yükümlülüklerin, dış müdahale olmadan otomatik olarak yerine getirilmesi ve ilgili vergi borçlarının da dış müdahale olmadan ödenmesini kapsayan bir durumu temsil etmektedir (Arıman, 2019, s.9).

Vergi uyumunun temel amacı vergilerin etkin ve verimli bir şekilde toplanmasıdır. Vergi uyumu yönetiminin ve geliştirmenin tarihi kökleri vergilendirmenin başlangıcından günümüze kadar uzanmaktadır. Bu konu hem bireylerin hem de devletin perspektifinden önem arz eden bir mesele olup, modern temelleri 1215 yılında İngiltere’de yayınlanan Magna Carta’ya kadar gitmektedir (Yoruldu, 2020, s.57; Tekin ve ark.; 2013, s.109). Vergi uyumunun temelinde bireylerin ve diğer vergiye tabi kuruluşların gelirlerini doğru bir şekilde kaydetmeleri ve beyan etmeleri, gelir düzeltmeleri yapmaları, gerçekleşen harcamaları doğru bir biçimde belirlemeleri, vergiden düşülmeyi gerektiren unsurları doğru bir şekilde hesaplamaları, vergi muafiyetleri ve krediler gibi avantajlardan doğru bir şekilde yararlanmaları, ayrıca vergi beyannamelerini zamanında ve eksiksiz bir şekilde doldurmaları gibi çeşitli unsurlar yer almaktadır (Roth ve ark., 1989, s.20).

Vergiye uyum, gönüllü uyum ve zorunlu uyum olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır. Vergi uyumunun gönüllü olması mükellefin vergi idaresi tarafından herhangi bir baskıya maruz kalmadan yasal gerekliliklere uygun davranış sergilemesini ifade etmektedir (Manhire, 2015, s.12). Başka bir deyişle gönüllü vergi uyumu mükelleflerin vergi kanunlarına uygun davranma arzusu veya isteklilikleriyle birlikte, yükümlülüklerini zamanında ve isteyerek yerine getirmek için gösterdikleri çaba olarak tanımlanabilir (Tilahun, 2019, s.2). Zorunlu uyum ise mükelleflerin vergi ödemeye istekli ya da isteksiz olmalarını dikkate almadan yaptırımlardan kaçınma amacıyla vergi yükümlülüklerini yerine getirmesini ifade etmektedir (Çakır, 2022, s.599). Gönüllü uyumda yükümlüler vergiyi içsel bir motivasyonla öderken, zorunlu uyumda bu motivasyon sağlanamaz ve vergi cezası ile birlikte ödeme yapılır (Kirchler ve Wahl, 2010, s.331).

Vergi sistemlerinin etkili bir şekilde işlemesi ve başarılı olması mükelleflerin vergiye uyum sağlaması açısından büyük bir öneme sahiptir, çünkü vergi gelirlerinin artırılmasına katkıda bulunur. Vergi temelde kamu harcamalarını finanse etmek için vazgeçilmez bir kaynaktır ve toplumun çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak için gereklidir. Vergi gelirlerinin artması vatandaşların vergiye karşı tutum ve davranışlarıyla doğrudan ilişkilidir (İpek ve Kaynar, 2009, s.117; Bakırtaş ve Atılğan Yaşa, 2020, s.742). Dünya genelindeki bir değerlendirmeye göre, vergi gelirlerinin toplam kamu gelirleri içindeki payı genellikle %70 ile %90 arasında değişmektedir (Akdoğan, 2021, s.107). Türkiye’de 2022 bütçe gerçekleştirme değerleri incelendiğinde ise kamu gelirlerinin içerisinde vergilerin payının %97,81 olduğu görülmektedir. Bu sebeple mükelleflerin vergiye uyum sağlamaları son derece kritik bir konudur, çünkü vergi gelirlerinin elde edilmesinde mükelleflerin davranışları önemli bir etken olarak belirgin bir rol oynamaktadır.

Vergi geçmişte sadece kamu harcamalarını finanse etmek için kullanılan bir araç iken günümüzde devletin gelişen yapısıyla ekonomik, sosyal ve siyasi hedeflerin gerçekleştirilmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Vergilendirme ekonomik denge, sosyal adalet ve eşitlik perspektifinden ele alınarak kaynak tahsisi, gelir dağılımı ve mal-hizmet talebinin seyrini belirleme konusunda etkili olabilir. Vergi kaçaklarının yaygın olduğu ekonomilerde ise milli gelir, istihdam ve genel ekonomik dengenin olumsuz etkilenme riski bulunmaktadır. Buna ek olarak vergi kaçakçılığının

yayımları, bireylerin devlete olan güvenini azaltabilir ve vergi kaçırma eğilimini artırabilir. Bu yüzden bireylerin vergi yükümlülüklerine uyum göstermeleri sadece devletin ihtiyaçlarını karşılamak ve ekonomiyi yönlendirmek için değil, aynı zamanda sosyal hedefleri gerçekleştirmek adına da kritik bir öneme sahiptir. Vergi uyumu açıklamalarında öne çıkan iki temel yaklaşım rasyonel tercih ve ahlaki duygulardır. Rasyonel tercih yaklaşımı, mükelleflerin gelir düzeyi, vergi denetim oranları ve ceza miktarları gibi faktörlere bağlı olarak vergi kaçırma eğilimlerinin değişebileceğini savunur, ancak bu yaklaşımın yalnızca ekonomik nedenlere odaklandığı eleştirilir. Ahlaki duygular yaklaşımı ise vergi uyumunu insanî duygular, özellikle utanma ve dürüstlük gibi sosyolojik ve psikolojik faktörlere dayandırır. Dolayısıyla vergi uyumu çok yönlü ve karmaşık bir davranışsal tutumdur ve birçok faktörü içermektedir (Altay, 2019, s.165-166; Saruç, 2015, s.30-31; Torgler, 2004, s.17-43).

### 3. Literatür Araştırması

Konuya ilişkin Türkiye örneğinde yapılan yazın taraması birçok çalışmada bibliyometrik analiz yönteminin kullanıldığını göstermektedir. Bu yöntemle farklı disiplinlerde ve konu alanlarında çeşitli araştırmalar yapılmıştır. Bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak yapılan çalışmalar, makaleler, tezler, bildiriler, konular gibi birçok farklı yönüyle analiz edilmiştir. Çalışmamızın amacı ve odak noktası gereği, lisansüstü tezler üzerinde yapılan analizlere odaklanmıştır. Bu bağlamda bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak yapılan çalışma kapsamında alan ile ilgili literatür, Tablo 1’de sunulmuştur.

**Tablo 1:** Bibliyometrik Analiz Yöntemi Kullanılarak Lisansüstü Tezleri Konu Edinen Çalışmaların Literatür Özeti

| Yazarlar               | Yıl  | Çalışmanın Sonucu   |
|------------------------|------|---|
| Fauzan vd.             | 2022 | Vergi uyumu çalışmaları giderek artmakta ve çeşitli ülkelerden yazarlar tarafından multidisipliner bir yaklaşımla yürütülmektedir. Bu makale aynı zamanda vergi uyumu araştırmalarının gelecekteki bazı yollarını da önermektedir. Gelecek araştırmalarda veri tabanlarının kullanımının genişletilmesi ve arama sorgularına daha fazla alanın dahil edilmesi önerilmektedir.   |
| Boateng vd.            | 2022 | Çalışma, vergi riski değerlendirmesi, finansal kısıtlamalar ve vergi uyumu üzerine bibliyometrik bir analiz sunmaktadır. Scopus veritabanı kullanılarak 1981’den 2022’ye kadar 1002 makale incelenmiş ve bu makalelerin araştırdığı ana değişkenler belirlenmiştir: vergi riski değerlendirmesi, mali kısıtlamalar ve vergi uyumu. Ancak yapılan analizlerde ortak arama kriterlerinin bu değişkenlerin birbirleriyle ilişkisini yeterince dikkate almadığı tespit edilmiştir.  |
| Günay                  | 2023 | 1982-2023 yılları arasında vergi uyumu konusunda yayınlanan 829 makale, RStudio programı ve "biblioshiny" paketiyle analiz edilmiştir. Bu analiz sonuçlarına göre en üretken dergi Journal of Economic Psychology iken, en üretken, en çok atıf alan ve en çok iş birliği gerçekleştiren yazarlar Erich Kirchler olarak belirlenmiştir. Yıllar itibarıyla vergi uyumuyla ilgili makale sayılarında önemli bir artış gözlemlenmiştir.  |
| Sökmen Gürçam ve Tekin | 2023 | Vergi uyumu üzerine yapılan çalışmada 585 çalışma analiz edilmiştir. Bu makale 1983-2021 yılları arasında Web of Science (WoS) veri tabanında indekslenen vergi uyumu konusundaki akademik araştırmaların bibliyometrik analizini sunmaktadır. İngilizce makalelerin çoğunlukta olduğu bu çalışmalarda Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, Avustralya ve Avusturya en üretken ülkeler olarak öne çıkmıştır. Ayrıca farklı ülkelerden yazarlar tarafından yürütülen multidisipliner çalışmalarda artış da dikkat çekici bir eğilimdir.                                     |
| Santos                 | 2023 | Çalışmada 2016-2023 yılları arasında yayınlanmış 659 makaleyi araştırma modellerini ve iletişime vurgu yapan temel bulguları değerlendirmek üzere bibliyometrik ve içerik analizi açısından değerlendirilmiştir. Bu araştırmanın katkısı, iletişimin vergi uyumu ile ilişkisine dair kapsamlı bir değerlendirme sunmak ve bu kapsamda gelecekte yapılacak araştırmalar için bir dizi fırsat sunmaktır.  |
| Yulitasari vd.         | 2023 | Çalışmada, 2015-2020 yılları arasında vergi bilinci, vergi oranı ve vergi yaptırımlarının mükellef uyumuna etkisi bibliyometrik açıdan incelenmiştir. Araştırma kapsamında 986 çalışma değerlendirilmiş ve elde edilen sonuçlar vergi mükelleflerinin farkındalığının vergi uyumunu etkilediğini göstermektedir. Ayrıca vergi mükelleflerinin yükümlülüklerini yerine getirme konusunda farkındalık duygusunun artırılabilmesi için, hükümetin bölgesel düzeyde vergi uyumunu teşvik etmek amacıyla kamuoyunda sosyalleşme çabalarını güçlendirmesi gerektiği vurgulanmıştır. |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.



Tablo 1'deki verilere dayanarak vergi uyumu konusunda bibliyometrik açıdan bir dizi çalışmanın gerçekleştirildiği ve bu çalışmaların çeşitli boyutlarda incelendiği görülmektedir. Bu çalışmalar vergi uyumuyla ilgili geniş bir literatürün bulunduğunu ve bu alanda yapılan araştırmaların çeşitli disiplinlerden gelen araştırmacılar tarafından gerçekleştirildiğini göstermektedir. Ayrıca Tablo:1'de verilen çalışmaların ortak yönü vergi uyumuyla ilgili farklı boyutları incelemekte ve vergi sistemlerinin etkinliği, mükellef davranışları, vergi bilinci, vergi psikolojisi ve diğer faktörler üzerinde derinlemesine analizler sunmasıdır.

Öte yandan ulusal ve uluslararası literatür incelendiğinde vergi uyumu üzerine birçok çalışmanın olduğu görülmektedir. Bu bağlamda ulusal literatür verileri incelendiğinde vergi uyumuyla ilgili olarak 46 bildiri, 130 makale ve 21 kitap veya kitap bölümü kaleme alınmıştı (YÖK Akademi, 2024). Bu veriler, vergi uyumu konusunda yapılan akademik çalışmaların tamamını içermemektedir, ancak geniş bir akademik kaynak havuzuna işaret etmektedir. Bu zengin kaynaklar, vergi uyumuyla ilgili çeşitli perspektiflerden ele alınan araştırmaların varlığını göstermektedir ve bu da vergi uyumuyla ilgili kapsamlı bir bilgi birikimi ve anlayışın mevcut olduğunu işaret etmektedir. Dahası bu zenginlik vergi uyumu konusunun önemini vurgulamakta ve gelecekteki araştırmalar için birçok fırsat sunmaktadır.

#### 4. Bibliyometrik Analiz

Bibliyometri terimi, 'biblio' ve 'metric' kelimelerinin bir araya gelmesiyle türetilmiş olup, kökenini antik Yunanca'dan alan 'biblio' kelimesinden gelir ki bu da 'kitap' anlamına gelmektedir (Sengupta, 1992, s.76). Bibliyometrik analiz, son dönemlerde sosyal bilimlerde sıkça kullanılan bir nicel analiz yöntemidir. Bibliyometrik analiz kavramı ilk olarak 1922 yılında E. Wyndham Hulme tarafından dile getirilmiştir, ancak bu kavramın bilimsel açıdan ilk kullanıcısı ve uygulayıcısı Alan Pritchard olmuştur. Pritchard, 1969 yılında "Statistical Bibliography or Bibliometrics" adlı çalışmasıyla bu kavramı ilk defa kullanmıştır (Batu Ağırkaya, 2022, s.236).

Bibliyometri genel olarak yayınların fiziksel özelliklerini niceliksel açıdan inceleyen ve aynı zamanda çeşitli parametreler kullanarak bilim insanlarına farklı bir perspektif sunan bir çalışma alanını ifade etmektedir (Broadus, 1987, s.374). Bibliyometrik analiz tekniği son yıllarda birçok farklı disiplin tarafından yaygın şekilde kullanılmaktadır ve büyük bir popülerite kazanmıştır. Bu tekniğin temel amacı; belirli bir konu veya alanda yayın yapmayı düşünen bilim insanlarına rehberlik etmektir. Başka bir deyişle çalışmayı düşündükleri konu veya alanlarda hangi yönde yoğun bir ilgi olduğu, bilim insanlarının hangi tür bilimsel çalışmalara daha fazla ihtiyaç duyduğu ve aynı zamanda bilimsel çalışmaların nasıl bir metodoloji ve teknikle yürütülmesi gerektiği konularında bilim insanlarına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Ayrıca bu yöntem bilim insanlarına bilimsel çalışmalara farklı bir bakış açısıyla yaklaşma fırsatı sunmaktadır (Jacobs, 2001, s.348-349).

Bibliyometri genellikle betimsel ve değerlendirici bibliyometri olarak iki ana türe ayrılmaktadır. Betimsel bibliyometri, üretkenliği ölçmeyi amaçlayan bir yöntemdir ve literatürü ülke, yazarlar, yayın yılı gibi faktörlere göre analiz ederek dağılım ve eğilimleri ortaya çıkarmaktadır. Başka ifadeyle betimsel tarama çalışmaları öncelikle konuya özgü bir tarama stratejisi ile başlamaktadır. Sonrasında analiz edilecek bilimsel yayınların araştırma yöntemi, yayın tarihi, temel yaklaşımlar ve yüzeysel sonuçlar gibi çeşitli yönlerden kodlanarak analiz edilir. Ardından frekans analizi ile elde edilen verilerle çalışmalar üzerinde farklı değişkenler kullanılarak bir veri seti oluşturulur. Bu yöntem araştırmanın ilgilendiği konu veya alanın bulgularını temsil ettiği şeklinde yorumlanmaktadır (King ve He, 2005; Koçak Usluel ve ark.; 2013, s.55). Diğer yandan değerlendirici bibliyometri, literatür kullanımını ölçmeyi hedeflemektedir. Bu metod yazarlar, yayınlar ve hatta bu yayınların kaynaklandığı ülkeler arasındaki ilişkileri, yazarların yaptıkları atıflar üzerinden analiz etmektedir (Babacan ve Tektaş, 2022, s.42). Başka ifadeyle değerlendirici veya davranışsal bibliyometrik analizler, bir literatürdeki yazarlar, dergiler, makaleler ve bu yazıların yayımlandığı ülkeler arasındaki etkileşimleri atıf analiziyle inceleyerek genellikle SCI, SSCI ve A &HCI gibi önde gelen veri tabanlarından elde edilen verileri kullanmaktadır (Yılmaz, 2019, s.48).

Özetle, hangi metodoloji tercih edilirse edilsin, bibliyometri, ilgili konu alanındaki çeşitli verileri grafik ve tablolar aracılığıyla organize etmeyi ve bu verilerin sayısal analizlerini gerçekleştirmeyi kolaylaştırmaktadır. Bibliyometri'nin sunduğu bu pratiklik bilim insanlarının sıkça başvurduğu bir araç haline gelmesini sağlamaktadır (Aslancı, 2022, s.5).

#### 5. Araştırmanın Yöntemi

Araştırma vergi uyumu konusuna odaklanarak ve vergi uyumunu öne çıkaran lisansüstü tezleri incelemeyi amaçlamaktadır. Bu bağlamda çalışmanın amacı, Yüksek Öğretim Kurumu Ulusal Tez Merkezi veri tabanları kullanılarak vergi uyumu konusunda yazılan lisansüstü tezleri, çeşitli Parametreleri kullanarak bibliyometrik açıdan analiz etmektir. Çalışmamız kapsamında incelenen tezlerin türleri, yazarların cinsiyetleri, benimsenen çalışma yaklaşımları ve kullanılan araştırma teknikleri, tezlerin yazıldığı üniversitelerin türleri, tezlerin yayımlandığı yıllar,

tezlerin yazıldığı üniversiteler, anabilim dalları ve bilim dalları, tez danışmanlarının akademik ünvanları, tezlerin türleri, erişilebilirlik durumu ve sayfa ortalamaları gibi çeşitli değişkenler üzerinden detaylı analizler gerçekleştirilmiştir. Bulgular ise betimsel bibliyometrik analiz yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. Başka ifadeyle araştırmada betimsel araştırma modeli kullanılmıştır.

Çalışmanın temel örneklemini, 25.11.2023 tarihine kadar vergi uyumu konusunda kaleme alınmış lisansüstü tezler oluşturmaktadır. Bu tezlere YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarından erişim sağlanmıştır. Ulusal Tez Merkezi web sitesinde yer alan tarama bölümüne "vergi uyumu" anahtar kelimesi girilerek ilgili veriler elde edilmiştir. Ayrıca detaylı arama seçeneği kullanılarak da "vergi uyumu" anahtar kelimesi ile özdeşleşen 59 lisansüstü tez bulunmuştur.

Veri toplama süreci öncelikle YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarında "vergi uyumu" anahtar kelimesiyle detaylı tarama yapılarak başlanmıştır. Aynı şekilde YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarında "vergi uyumu" anahtar kelimesiyle gelişmiş tarama da gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma sonucunda, "vergi uyumu" anahtar kelimesi bağlamında toplamda 16 doktora tezi, 43 yüksek lisans tezi ve toplamda 59 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Çalışma kapsamında yapılan taramada, araştırmanın amacına uygun olarak vergi uyumunu temel alan ve vergi uyumuna özel vurgu yapan tezler seçilmiştir. Elde edilen veriler araştırmanın bulgular bölümünde belirtildiği gibi çeşitli Parametrelere tabi tutularak bibliyometrik analizler gerçekleştirilmiştir. Ayrıca elde edilen bu bulgular Microsoft Excel programı ile detaylı bir analizden geçirildikten sonra düzenlenip tablolaştırılarak nihayetinde Microsoft Word belgesine aktarılmıştır.

Araştırma YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarında "vergi uyumu" anahtar kelimesi ile sınırlanarak, 25.11.2023 tarihine kadar yazılan 59 lisansüstü tezi incelemeyi amaçlamaktadır. Ayrıca bu çalışmanın, vergi uyumu konusunda çalışma isteyen akademisyenlere farklı bakış açıları sunarak araştırmaların çeşitliliğini artırması ve literatürün genişlemesine katkıda bulunması hedeflenmektedir.

## 6. Bulgular

Araştırmanın bu kısmında vergi uyumu üzerine yazılan lisansüstü tezlerin bibliyometrik açıdan analizleri sunulmuştur. Bu çerçevede elde edilen bulgular farklı açılardan analiz edilmiştir. Çalışma kapsamında elde edilen veriler Tablo 2’de belirtilen parametrelere göre analiz edilmiştir. Bu değişkenlerin seçilmesinin temel amacı, vergi uyumu üzerine yapılan lisansüstü tezlerin genel özelliklerini ve eğilimlerini anlamak için kapsamlı bir bakış sağlamayı amaçlamaktadır.

**Tablo 2:** Araştırma Kapsamında Uygulanan Değişkenler

| Parametreler  |  |   |
|---|--|---|
| Tezlerin Türü                                       | Yazarların Cinsiyetine Göre Dağılımı     | Çalışma Yaklaşımı ve Araştırma Yöntemlerinde Kullanılan Teknikler Açısından Tezlerin Dağılımı |
| Tezlerin Dili                                       | Üniversite Türüne Göre Tezlerin Dağılımı | Anabilim Dalına Göre Tezlerin Analizi   |
| Yıllar İtibarıyla Tezlerin Dağılımı                 | Üniversitelere Göre Tezlerin Dağılımı    | Tezlerin Erişimine ve Sayfa Ortalamasına Göre Dağılımı  |
| Danışmanların Ünvanları Açısından Tezlerin Dağılımı | Çalışma Türüne Göre Tezlerin Dağılımı    |   |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

### 6.1. Lisansüstü Tezlerin Tür Açısından Dağılımı

Araştırmanın bu bölümünde, vergi uyumu üzerine yazılan tezlerin türlerine göre dağılımları Tablo 3’te detaylı bir şekilde verilmiştir. Tablo 3’te yer alan bilgilere göre toplam 59 lisansüstü teze erişilmiş ve bu tezlerin 16’sı doktora, 43’ü ise yüksek lisans tezi olarak sınıflandırılmıştır. Bu durum vergi uyumu üzerine yazılan lisansüstü tezlerde yüksek lisans tezlerinin doktora tezlerinin üç katı kadar olduğunu göstermektedir. Bu bulgular aynı zamanda vergi uyumu üzerine yazılan doktora tezlerinin sayısının kısıtlı olduğunu ve dolayısıyla bu alandaki bilgi eksikliğini

işaret edebilmektedir. Bu dağılım grafiği vergi uyumu konusunda çalışmak isteyen bilim insanları ve öğrencilere eğitim seviyelerine uygun bir çerçeve sunarak derinlemesine ve uzmanlaştıkları konularda araştırma yapma fırsatı tanımaktadır. Aynı zamanda bu konudaki tez dağılımını inceleyerek bu alandaki boşluklarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Bu şekilde araştırmacılar ve öğrenciler mevcut literatürdeki eksiklikleri anlayabilir ve bu boşlukları doldurmak için yeni araştırmalara odaklanabilirler.

**Tablo 3:** Lisansüstü Tezlerin Tür Açısından Dağılımı

| Tez Türü      | Sayı      | Yüzde (%)  |
|---------------|-----------|------------|
| Doktora       | 16        | 27,12      |
| Yüksek Lisans | 43        | 72,88      |
| <b>Toplam</b> | <b>59</b> | <b>100</b> |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

## 6.2. Dil Açısından Tezlerin Dağılımı

Çalışmanın bu kısmında da yazılan tezlerin diline göre dağılımı değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmeye göre yazılan tezlerin yazım dili açısından incelenmesi sonucunda Tablo 4’te gösterildiği üzere tüm tezlerin Türkçe olarak yazıldığı görülmektedir. Bu analizin temel amacı bilimsel iletişimde çeşitliliği yansıtarak, yapılan araştırmaların daha geniş bir kitleye ulaşmasına katkıda bulunmak ve küresel akademik etkileşimi artırmaktır.

**Tablo 4:** Dil Açısından Tezlerin Dağılımı

| Dil           | Sayı      | Yüzde (%)  |
|---------------|-----------|------------|
| Türkçe        | 59        | 100        |
| Diğer         | 0         | 0          |
| <b>Toplam</b> | <b>59</b> | <b>100</b> |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

## 6.3. Yıllar İtibarıyla Tezlerin Dağılımı

Araştırmada tezlerin yazıldığı yıllara göre dağılımı Tablo 5’te sunulmuştur. Tablo 5’te yer alan bulgular incelendiğinde on yedi yıllık süreç içinde doktora tezlerinin ortalama olarak % 0,95 oranında yazıldığı, yüksek lisans tezlerinde ise bu oranın % 2,53 olduğu görülmektedir. Başka bir ifadeyle bu konuda yaklaşık olarak her 3,5 yılda bir lisansüstü tez yayımlanmıştır. Ayrıca konuya ilişkin en yoğun tez yazılan yıl 2019 olarak belirlenmiştir. Diğer bir deyişle yazılan tezlerin % 22,03’ü 2019 yılında yazılmıştır. Öte yandan sayısal olarak bakıldığında yüksek lisans tezlerinin en yoğun yazıldığı yıl 2019 iken doktora tezleri için en yoğun yılların 2018, 2019 ve 2022 olarak kaydedildiği görülmektedir. Bu tezlerin yıllara göre dağılımının değerlendirilmesinin temel amacı, belirli bir alandaki bilimsel gelişmelerin zaman içindeki eğilimlerini ortaya koymak ve araştırma alanlarında hangi konuların öne çıktığını ve bilimin nasıl geliştiğini anlama konusunda önemli bir bakış sunmaktır.



**Tablo 5:** Yıllar İtibariyle Tezlerin Dağılımı

| Tezlerin Yazıldığı Yıllar | Doktora Tez Sayısı | Yüksek Lisans Tez Sayısı | Yıllara Göre Toplam Tez Sayısı | Yüzde (%)  |
|---------------------------|--------------------|--------------------------|--------------------------------|------------|
| 2006                      |                    | 1                        | 1                              | 1,69       |
| 2010                      |                    | 1                        | 1                              | 1,69       |
| 2011                      | 1                  |                          | 1                              | 1,69       |
| 2012                      |                    | 2                        | 3                              | 5,08       |
| 2013                      | 1                  | 1                        | 2                              | 3,39       |
| 2014                      |                    | 1                        | 1                              | 1,69       |
| 2015                      |                    | 1                        | 1                              | 1,69       |
| 2016                      |                    | 3                        | 3                              | 5,08       |
| 2017                      |                    | 3                        | 3                              | 5,08       |
| 2018                      | 3                  | 4                        | 7                              | 11,86      |
| 2019                      | 3                  | 10                       | 13                             | 22,03      |
| 2020                      | 1                  |                          | 1                              | 1,69       |
| 2021                      | 2                  | 7                        | 9                              | 15,25      |
| 2022                      | 2                  | 6                        | 8                              | 13,56      |
| 2023                      | 3                  | 2                        | 5                              | 8,47       |
| <b>Ortalama</b>           | <b>0,94</b>        | <b>2,53</b>              | <b>3,47</b>                    | <b>100</b> |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

#### 6.4. Danışmanların Ünvanları Açısından Tezlerin Dağılımı

Hazırlanan tezlere danışmanlık yapan akademisyenlerin ünvanlarına ilişkin dağılıma Tablo 6'da yer verilmiştir. Tablo 6'da görüldüğü üzere, danışmanlık yapan akademisyenlerin 22'si Profesör, 20'si Doçent Dr. ve 18'i Dr. Öğr. Üyesi'dir. Toplamda 60 kişi olmasının sebebi 1 tane lisansüstü tezde birden fazla danışman ataması yapılmasıdır. Tablo 6'dan anlaşılacağı üzere danışmanlık yapan akademisyenlerin ünvan sayıları birbirine yakındır.

Yazılan tezlerin akademik ünvana göre dağılımı bir araştırma alanındaki çalışmalarda hangi akademik seviyelerin daha yoğun bir şekilde ele alındığını belirlemek ve bu alandaki bilimsel katkıyı değerlendirmek amacıyla yapılmaktadır. Bu analiz, bir araştırma alanındaki dinamikleri anlama ve gelecekteki araştırmalara yönlendirme konusunda kritik bir analiz aracı olarak önem taşımaktadır. Ayrıca daha üst düzey akademik ünvanlara sahip olan akademisyenlerin genellikle daha fazla bilgi birikime ve deneyime sahip olmaları nedeniyle bu zengin bilgi ve deneyimin öğrencilere aktarılması açısından önemli bir argüman olarak değerlendirilebilir.

**Tablo 6:** Danışmanların Ünvanları Açısından Tezlerin Dağılımı

| Ünvan          | Sayı      | Yüzde (%)  |
|----------------|-----------|------------|
| Prof. Dr.      | 22        | 38,18      |
| Doç. Dr.       | 20        | 32,73      |
| Dr. Öğr. Üyesi | 18        | 29,09      |
| <b>Toplam</b>  | <b>60</b> | <b>100</b> |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

#### 6.5. Yazarların Cinsiyetine Göre Dağılım

Araştırmaya dahil edilen tezlerin yazarların cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 7'de sunulmuştur. Bu değerlendirmenin temel amacı akademik dünyada çeşitliliği desteklemek, cinsiyet eşitsizliklerini azaltmak ve bilimsel topluluklara daha

kapsamlı bir bakış açısı kazandırmak açısından önemli bir role sahip olabilir. Tablo 7’de görüldüğü üzere vergi uyumu konusundaki tezlerin yazarlarının cinsiyet dağılımı eşittir. Diğer bir ifadeyle yazılan tezlerin % 50,85’i kadın yazarlar tarafından % 49,15 ’i ise erkek yazarlar tarafından yazılmıştır. Yazarların cinsiyetlerinin birbirine yakın olması durumu akademik dünyada ve çalışmalarda çeşitliliğin ve zenginliğin artırılması açısından olumlu bir katkı olarak değerlendirilebilir.

**Tablo 7:** Yazarların Cinsiyetine Göre Dağılımı

| Cinsiyet      | Sayı      | Yüzde (%)  |
|---------------|-----------|------------|
| Erkek         | 29        | 49,15      |
| Kadın         | 30        | 50,85      |
| <b>Toplam</b> | <b>59</b> | <b>100</b> |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

### 6.6. Üniversite Türüne Göre Tezlerin Dağılımı

Konuya ilişkin yazılan tezlerin yazıldığı üniversitenin türüne göre değerlendirmesi ve verileri Tablo 8’de verilmiştir. Devlet ve vakıf üniversiteleri olarak ayrılan lisansüstü tezlerin değerlendirilmesi, bu iki üniversite türünün araştırma öncelikleri, kaynakları ve akademik etkileri arasındaki farkları anlamak ve bilimsel çeşitliliği değerlendirmek amacıyla değerlendirilmiştir. Bu bağlamda Tablo 8’de yer alan verilere göre, bu tezlerin 3 tanesi vakıf üniversitelerinde öğrenim gören öğrenciler tarafından, 56 tanesi ise devlet üniversitelerinde öğrenim gören öğrencilere tarafından hazırlanmıştır. Başka bir ifadeyle devlet üniversitelerinde okuyan öğrenciler tarafından hazırlanan tez sayısı, vakıf üniversitelerinde okuyan öğrenciler tarafından hazırlanan tez sayısının 18,67 katıdır. Bulgular aynı zamanda vakıf üniversitelerinde söz konusu konuda yazılan lisansüstü tezlerin yetersiz olduğunu göstermekte, bu sebeple daha fazla tez yazılmasının hem bilimsel hem de akademik açıdan çeşitliliğin artmasına katkı sağlayabileceğini ortaya koymaktadır.

**Tablo 8:** Üniversite Türüne Göre Tezlerin Dağılımı

| Üniversite Türü | Sayı      | Yüzde (%)  |
|-----------------|-----------|------------|
| Devlet          | 56        | 94,92      |
| Vakıf           | 3         | 5,08       |
| <b>Toplam</b>   | <b>59</b> | <b>100</b> |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

### 6.7. Üniversitelere Göre Tezlerin Dağılımı

Araştırma bulguları doğrultusunda yazılan tezlerin yazıldıkları üniversitelere göre dağılımı Tablo 9’da verilmiştir. Tablo 9’daki verilere göre en fazla tez yazılan üniversiteler Marmara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi olarak belirlenmiştir. Diğer tezler ise çeşitli üniversitelerde öğrenim gören öğrenciler tarafından hazırlanmıştır. Ayrıca Marmara Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi’ni takiben en fazla tez yazılan üniversiteler; Hacettepe ve Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi olarak sıralanmıştır. Bu bağlamda doktora tezlerinin en fazla yazıldığı üniversitenin de yine Marmara Üniversitesi olduğu gözlemlenmiştir. Tablodaki 9’daki bulgular bu konunun çeşitli üniversitelerde değerlendirilip yazılmasına dair önemli bir katkı sunmakta; ancak yoğunluğun daha çok eski ve köklü üniversitelerde gerçekleşmesi, bu kurumlardaki geniş akademik kadroların etkisiyle açıklanabilir.

Tezlerin üniversitelere göre dağılımının analizi, akademik çeşitliliği belirleyerek araştırma alanlarındaki güçlü ve zayıf noktaları ortaya koyarken, aynı zamanda bilimsel ilerlemeyi ve inovasyonu teşvik ederek üniversiteler arası işbirliklerini destekleyebilir. Bu analiz, bilimsel çeşitliliği artırarak akademik peyzajın genel sağlığına kapsamlı bir bakış sunabilir.

**Tablo 9: Üniversitelere Göre Tezlerin Dağılımı**

| Üniversiteler                        | Doktora   | Yüksek Lisans | Toplam Sayı | Yüzde (%)  |
|--------------------------------------|-----------|---------------|-------------|------------|
| Akdeniz Üniversitesi                 |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Anadolu Üniversitesi                 | 2         |               | 2           | 3,39       |
| Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Aydın Adnan Menderes Üniversitesi    |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Bandırma Onyedli Eylül Üniversitesi  |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Batman Üniversitesi                  |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Beykent Üniversitesi                 |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Bursa Uludağ Üniversitesi            |           | 2             | 2           | 3,39       |
| Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi  | 1         | 2             | 3           | 5,08       |
| Dokuz Eylül Üniversitesi             | 2         | 3             | 5           | 8,47       |
| Erciyes Üniversitesi                 |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Eskişehir Osmangazi Üniversitesi     |           | 2             | 2           | 3,39       |
| Gazi Üniversitesi                    | 1         |               | 1           | 1,69       |
| Gebze Teknik Üniversitesi            | 1         |               | 1           | 1,69       |
| Hacettepe Üniversitesi               | 1         | 3             | 4           | 6,78       |
| İstanbul Arel Üniversitesi           |           | 1             | 1           | 1,69       |
| İstanbul Üniversitesi                | 1         | 2             | 3           | 5,08       |
| Karadeniz Teknik Üniversitesi        | 1         |               | 1           | 1,69       |
| Kütahya Dumlupınar Üniversitesi      |           | 2             | 2           | 3,39       |
| Manisa Celal Bayar Üniversitesi      | 1         | 1             | 2           | 3,39       |
| Marmara Üniversitesi                 | 3         | 2             | 5           | 8,47       |
| Sakarya Üniversitesi                 | 2         | 3             | 5           | 8,47       |
| Selçuk Üniversitesi                  |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Sivas Cumhuriyet Üniversitesi        |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Süleyman Demirel Üniversitesi        |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi     |           | 3             | 3           | 5,08       |
| Trakya Üniversitesi                  |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Ufuk Üniversitesi                    |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Uşak Üniversitesi                    |           | 1             | 1           | 1,69       |
| Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi |           | 4             | 4           | 6,78       |
| <b>Toplam</b>                        | <b>16</b> | <b>43</b>     |             | <b>100</b> |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

### 6.8. Çalışma Türüne Göre Tezlerin Dağılımı

Vergi uyumu konusunu amaç edinen tezlerin çalışma türüne göre yapılan değerlendirmeler Tablo 10'da sunulmuştur. Tablo 10'daki verilere göre yazılan lisansüstü tezlerin % 71,19'unda çalışma türü uygulama, % 28,81'inde ise kavramsal çerçeve olarak belirlenmiştir. Diğer bir ifadeyle bu tezlerin büyük çoğunluğu uygulama türünde hazırlanmıştır ve uygulama türündeki tezler kavramsal çerçeve türündeki tezlerin iki katından fazla bir orana sahiptir.

Tezlerin çalışma türüne göre dağılımının değerlendirilmesi, farklı araştırma yöntemlerinin ve yaklaşımlarının bilimsel araştırmalara etkisini belirlememizi sağlamaktadır. Bu analiz nicel ve nitel araştırmalar, deneysel çalışmalar ve alan çalışmalarının tezlerdeki dağılımını inceleyerek, bilim dünyasında baskın olan araştırma stratejilerini ortaya koyar,

araştırmacılara yönlendirme sağlar ve bilimsel ilerlemeye hangi çalışma türlerinin daha fazla katkıda bulunduğunu anlamamıza yardımcı olmaktadır.

**Tablo 10:** Çalışma Türüne Göre Tezlerin Dağılımı

| Çalışma Türü  | Sayı      | Yüzde (%)  |
|---------------|-----------|------------|
| Kavramsal     | 17        | 28,81      |
| Uygulama      | 42        | 71,19      |
| <b>Toplam</b> | <b>59</b> | <b>100</b> |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

### 6.9. Çalışma Yaklaşımı ve Araştırma Yöntemlerinde Kullanılan Teknikler Açısından Tezlerin Dağılımı

Hazırlanan tezlerin çalışma yaklaşımı incelendiğinde bu verilere ilişkin istatistiksel bilgiler Tablo 11’de sunulmuştur. Bu değerlendirme, araştırmacıların tercih ettiği yaklaşımları, yöntemleri ve teknikleri belirleyerek, bu alandaki metodolojik çeşitliliği anlamamıza ve araştırma kalitesini değerlendirmemize yardımcı olabilir. Bu bağlamda, hazırlanan tezlerin yalnızca 42 tanesi değerlendirmeye alınmıştır, zira diğer 17 tezde çalışma yaklaşımı belirtilmemiştir. Değerlendirmeye alınan tezlere dair verilere göz atıldığında, tezlerin % 96,61’inde nicel çalışma yaklaşımının tercih edildiği görülmektedir. Başka bir ifadeyle nicel çalışma yaklaşımını benimseyen tezler diğer yaklaşımlara göre oldukça baskın bir konumdadır.

**Tablo 11:** Çalışma Yaklaşımı Açısından Tezlerin Dağılımı

| Çalışma Yaklaşımı                            | Sayı      | Yüzde (%)  |
|--|-----------|------------|
| Nicel  | 40        | 96,61      |
| Nitel  | 2         | 3,39       |
| <b>Toplam</b>                                | <b>42</b> | <b>100</b> |
| Araştırma Yöntemlerinde Kullanılan Teknikler | Sayı      | Yüzde (%)  |
| Anket  | 36        | 89,83      |
| Ekonometrik Analiz                           | 4         | 6,78       |
| Mülakat                                      | 2         | 3,39       |
| <b>Toplam</b>                                | <b>42</b> | <b>100</b> |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

Tablo 11 incelendiğinde aynı zamanda tezlerde kullanılan araştırma yöntemlerinde kullanılan teknikler açısından değerlendirme yapıldığında ise; bu tezlerin % 87,83’ünde anket, % 6,78’inde ekonometrik analiz ve % 3,39’unda da mülakat tekniği kullanıldığı görülmektedir. Başka bir ifadeyle tezlerin büyük çoğunluğunda anket tekniği kullanılmış olup, ekonometrik analiz ve mülakat teknikleri daha az oranda tercih edilmiştir.

Ayrıca araştırma kapsamında incelenen tezler, nitel olarak kullanılan yöntemlerde genel olarak mülakatlar veya kavramsal çerçeveler kullanılarak yapılan analiz ve değerlendirmeleri içermiştir. Ayrıca bu çalışmaların ortak yönü vergi ahlakı, vergi etiği, vergi idaresinin etkinliği ve denetimi, vergi affı uygulamaları, davranışsal maliye, vergi uyumu açısından mükellef profilleri ve mükellefler ile devlet arasındaki ilişkiler ve muhasebe mensuplarıyla olan ilişkiler gibi konular vergi uyumu açısından ele alınarak incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Mülakat tekniğinin kullanıldığı çalışmalarda muhasebe meslek mensuplarının vergi uyumu algıları ile vergi uyumu ve uyumsuzluğu gösteren mükellef profilleri detaylı bir şekilde analiz edilmiştir.

Çalışmada, vergi uyumu üzerinde çeşitli faktörlerin etkisini değerlendirmek amacıyla kullanılan araştırma yöntemleri incelenmiştir. Bu kapsamda, ekonometrik analiz yöntemleri olan Sıralı Probit Yaklaşımı ve Panel veri analizi tercih edilirken, diğer nicel yöntemlerde ise anket tekniği kullanılmıştır. Yapılan analizlerin sonuçlarına göre, vergi uyumunu artırmada temel faktörün mükellef odaklı bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiği belirlenmiştir. Ayrıca vergi politikalarının toplum tarafından benimsenmesinin, vergi sisteminin düzenlenmesinde önemli bir unsur olduğu

vurgulanmıştır. Bu bulgular vergi uyumuyla ilgili politika ve uygulamaların geliştirilmesine yönelik önemli ipuçları sunmaktadır.

Öte yandan vergi uyumunu konu alan lisansüstü tezlerin önemli bir kısmında anket tekniğinin kullanıldığı Tablo 11’de ifade edilmiştir. Bu bağlamda vergi uyumu üzerine yapılan lisansüstü tezlerde, çeşitli faktörlerin mükelleflerin vergi davranışlarına etkisi incelenmiştir. Bu faktörler arasında, vergi affı uygulamalarının vergi uyumu üzerindeki olumsuz etkisi, belediye hizmetlerinden memnuniyetin vergi uyumu üzerindeki pozitif etkisi, elektronik vergi uygulamalarının vergi uyumu üzerindeki olumlu etkisi gibi konular ön plana çıkmaktadır. Ayrıca vergi bilinci, vergi ahlakı, denetim ve cezalar gibi unsurların da vergi uyumu üzerinde belirleyici olduğu gözlemlenmektedir. Bu çalışmaların sonuçları, vergi sistemine yönelik tutumların, sosyo-ekonomik faktörlerin ve mükellef haklarının vergi uyumu üzerindeki önemini vurgulamaktadır. Bu çerçevede gelecek çalışmalar vergi bilinci, teknolojik yeniliklerin kullanımı, toplumsal faktörlerin etkisi ve uygulama stratejilerinin iyileştirilmesi gibi alanlarda derinleşerek, vergi uyumunu artırmak için daha etkili politika önerileri sunabilir.

### 6.10. Anabilim Dalına Göre Tezlerin Analizi

Çalışma kapsamında vergi uyumu üzerine yazılan tezlerin anabilim dalına göre analizleri Tablo 12’de verilmiştir. Tablo 12’de ifade edilen veriler incelendiğinde vergi uyumu konusu çeşitli anabilim dallarında ele alınmıştır. Konuya ilişkin yazılan tezlerin % 86,46’sının maliye anabilim dalında yazıldığı görülmektedir. Bu durum konunun doğası gereği maliye anabilim dalının öne çıktığını göstermektedir. Lisansüstü anabilim dalına göre tezlerin analizi o alandaki araştırma odaklarını belirleyerek bilimsel çeşitliliği değerlendirmeyi, eğilimleri izlemeyi, eksiklikleri belirlemeyi ve bilim topluluğuna katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

**Tablo 12: Tezlerin Anabilim Dalına Göre Dağılımı**

| Anabilim Dalı | Sayı      | Yüzde (%)  | Çalışmaların Vergi Uyumunu Çalışma Yönü  |
|---------------|-----------|------------|--|
| Maliye        | 51        | 86,46      | Maliye anabilim dalı'ndaki çalışmalar, vergi uyumu konusunu nitel ve nicel analiz yöntemleriyle birçok açıdan ele almıştır. Bu kapsamda, vergi uyumu, mükelleflerin tutum ve davranışları, vergi etiği, kamu harcamaları, vergi bilinci, vergi sistemlerinin karmaşıklığı, vergi cezaları, dijitalleşme, vergi ahlakı ve affı gibi bir dizi önemli faktör detaylı bir şekilde incelenmiştir.   |
| Hukuk         | 1         | 1,69       | Hukuk anabilim dalı'nda gerçekleştirilen araştırmalar, özellikle vergi uyumu konusunu, vergi affı ve vergilendirme adaleti perspektifinden ele alarak yoğun bir şekilde incelemiştir. Bu çalışmalar, vergi uyumunun vergi affı mekanizmaları ve vergilendirme adaleti üzerindeki etkilerini ayrıntılı bir biçimde analiz ederek, hukuki boyutlarıyla bu konular arasındaki ilişkiyi anlamaya odaklanmıştır.  |
| İktisat       | 3         | 5,08       | İktisat Anabilim Dalı'nda gerçekleştirilen çalışmalar, özellikle vergi uyumu konusuna odaklanarak, vergi affı ve vergi psikolojisi ile bu konudaki ilişkileri detaylı bir şekilde incelemiştir. Bu bağlamda vergi uyumu süreçleri üzerinde vergi affının ve vergi psikolojisi 'nin nasıl etki gösterdiği, vergi sistemlerinin uygulamalarında nasıl bir rol oynadığı ve bu unsurlar arasındaki dinamiklerin nasıl şekillendiği ayrıntılı bir değerlendirmeler yapılmıştır. |
| Kamu Hukuku   | 1         | 1,69       | Kamu Hukuku Anabilim Dalı'nda yürütülen araştırmalar, vergi uyumu, vergiye gönüllü uyum, vergi uyumsuzluğu, vergi ahlakı ve vergiye uyumlu mükelleflere vergi indirimini gibi konulara odaklanarak derinlemesine bir inceleme gerçekleştirmiştir. Daha çok kavramsal bir çerçeve ile inceleme yapılmıştır.   |
| İşletme       | 3         | 5,08       | İşletme Anabilim Dalı'nda yürütülen çalışmalar, vergi uyumu, vergi ahlakı, vergi sistemine yönelik tutum, dindarlık, muhasebe meslek mensubu vergi psikolojisi, mükellef davranışları, vergi denetimi, mükellef hak ve yükümlülükleri gibi çeşitli konulara odaklanmıştır. Bu çalışmalar, nicel ve nitel analiz yöntemlerini kullanarak gerçekleştirilmiştir.  |
| <b>Toplam</b> | <b>59</b> | <b>100</b> |  |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.



Öte yandan vergi uyumu konusunun farklı anabilim dallarına konu olması ile birlikte bu çalışmaların ortak yönü, vergi uyumu üzerindeki faktörleri çeşitli açılardan ele alarak derinlemesine incelemeleridir. Tüm araştırmalar vergi uyumunu etkileyen unsurları, mükellef davranışlarından vergi ahlakına, vergi affından vergi psikolojisine kadar geniş bir perspektiften değerlendirmişlerdir. Ayrıca bu çalışmaların hepsi, vergi uyumu konusunda farklı disiplinlerin katkılarını bir araya getirerek kapsamlı bir anlayış geliştirmeyi hedefledikleri söylenebilir. Ortak nokta, vergi uyumu üzerine yapılan bu araştırmaların, vergi sistemlerinin etkinliğini artırmak ve vergi ödeme davranışlarını teşvik etmek amacıyla güçlü bir temel oluşturmasıdır. Bu çalışmaların birleşik çabası vergi uyumu konusunda daha iyi politika ve uygulamaların geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Bu bağlamda yapılan çalışmaların ortak önerisi, vergi uyumu üzerine yapılan araştırmalarda entegre bir yaklaşım benimsemek, kapsamlı veri analizleri yapmak, politika önerileri geliştirmek, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerine odaklanmak ve vergi politikalarının uygulanması sürecinde izleme ve değerlendirme yaparak politika yapıcılara geri bildirim sağlamak suretiyle gelecekteki çalışmalara ve politika yapım süreçlerine yön göstermek olduğu söylenebilir.

### 6.11. Tezlerin Erişimine ve Sayfa Ortalamasına Göre Dağılımı

Araştırma bulguları neticesinde yazılan tezlerin erişime açık olup olmadığı ve sayfa ortalaması açısından analiz verileri Tablo 13’de verilmiştir. Bu bağlamda Tablo 13 incelendiğinde tezlerin % 91,35’i erişime açık iken % 5,08’i ise erişime kapalıdır. Ayrıca konuya ilişkin yazılan doktora tezlerinde sayfa ortalaması 265,19 sayfa olurken yüksek lisans tezlerinde bu ortalama ise 161,37’dir. Lisansüstü tezlerin değerlendirilmesinde niceliksel verilerden ziyade niteliksel unsurların öne çıkması gerektiği kabul edilmektedir. Tezlerin erişimine ve sayfa ortalamasına göre dağılımının değerlendirilmesi, bilimsel içeriğin geniş kitlelere ulaşabilirliği ve tezlerin niteliği hakkında önemli bilgiler sunar; erişim, araştırmaların etkileşimini artırarak bilimsel katkıyı genişletebilir, sayfa ortalaması ise tezlerin kapsamlılığını belirler, bu da bilimsel iletişimi güçlendirir ve araştırma kalitesini artırabilir.

**Tablo 13:** Tezlerin Erişimine ve Sayfa Ortalamasına Göre Dağılımı

| Erişim Açısından | Sayı          | Yüzde (%)     |
|------------------|---------------|---------------|
| Erişime Açık     | 56            | 91,35         |
| Erişime Kapalı   | 3             | 5,08          |
| <b>Toplam</b>    | <b>59</b>     | <b>100</b>    |
| Sayfa Sayısı     | Doktora       | Yüksek Lisans |
| En Az            | 123           | 78            |
| En Çok           | 459           | 314           |
| <b>Ortalama</b>  | <b>265,19</b> | <b>161,37</b> |

**Kaynak:** Yazarlar tarafından hazırlanmıştır.

## 7. Sonuç

Vergi uyumu konusu, devlet ve birey için kritik bir öneme sahiptir. Vergi gelirlerinin zamanında ve eksiksiz toplanması, devletin hizmetlerini zamanında ve eksiksiz yerine getirmesi, vergi mükelleflerinin vergiye olan uyum derecelerine bağlıdır. Dolayısıyla bilim insanlarının bu konuya daha fazla odaklanmaları ve çözüm önerileri sunmaları gerekmektedir. Bu bağlamda çalışmamız, vergiye uyumu konusu üzerine yazılan tezleri araştırmış ve elde edilen bulguları çeşitli parametrelerle analiz etmiştir. Bu konuda lisansüstü tezlerin araştırılması vergiye uyumun karmaşıklığını ve çok yönlülüğünü anlamak, literatürdeki gelişmeleri takip etmek ve gelecekteki araştırmalar için temel oluşturmak açısından önemli bir adım kabul edilebilir. Ayrıca bu tür çalışmalar vergi politikalarının etkinliği, toplumsal etkileri ve vergi sistemlerinin işleyişi üzerindeki mevcut bilgi boşluklarını belirleme çabasını içermekte ve gelecekteki araştırmalara yönelik yeni bakış açıları, metodolojik yaklaşımlar veya uygulamalara katkı sağlamak için bir temel oluşturma açısından önemlidir.

Çalışmanın önemli sonuçlarından biri, vergi uyumu gibi önemli bir konuda doktora tezlerinin yüksek lisans tezlerine göre belirgin bir şekilde daha düşük bir seviyede olmasıdır. Doktora tezleri, akademisyenlerin bilgi birikimlerini

genişletmeleri, araştırma süreç ve düşüncelerini geliştirmeleri, hatta kendi uzmanlık alanlarında liderlik yapmaları açısından kritik bir rol oynamaktadır. Ancak bu alandaki doktora tezlerinin düşük sayıda olması, vergi uyumu konusunda akademik bir boşluğun ve artan bir ihtiyacın varlığını işaret etmektedir.

Araştırmanın ortaya koyduğu bir diğer önemli bulgu, vergi uyumuyla ilgili çalışmaların çeşitli disiplinlerden beslenmesi ve bu çeşitliliğin bilimsel ve akademik anlamda zenginliğe katkı sağlamasıdır. Bu bağlamda çalışmalar, vergi uyumu konusunu disiplinler arası bir bakış açısıyla ele alarak çeşitli faktörleri derinlemesine incelemekte ve vergi uyumu üzerindeki etkileri geniş bir perspektiften değerlendirmektedirler. Yapılan çalışmaların ortak hedefi, vergi sistemlerinin etkinliğini artırmak ve vergi ödeme davranışlarını teşvik etmek için güçlü bir temel oluşturmaktır. Bu çerçevede yazılan lisansüstü tezlerin ortak önerisi, vergi uyumu araştırmalarında bütünsel bir yaklaşım benimsemek, kapsamlı veri analizleri yapmak, politika önerileri geliştirmek, eğitim ve bilinçlendirme faaliyetlerine odaklanmak ve vergi politikalarının uygulanması sürecinde izleme ve değerlendirme yaparak politika yapıcılara geri bildirim sağlamak suretiyle gelecekteki çalışmalara ve politika yapım süreçlerine yön göstermektir.

Öte yandan yapılan çalışmalar kapsamında elde edilen bulgulardan biri de bu konuda çeşitli araştırma yöntemlerinin kullanıldığıdır. Bu bağlamda vergi uyumuyla ilgili konuların geniş bir yelpazede incelendiği görülmektedir. Mülakatlar, kavramsal çerçeveler, ekonometrik analizler ve anketler gibi teknikler aracılığıyla vergi ahlakı, vergi etiği, vergi idaresinin etkinliği ve denetimi, vergi affı uygulamaları, davranışsal maliye, vergi uyumu açısından mükellef profilleri ve mükellefler ile devlet arasındaki ilişkiler gibi konular detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Bu çalışmaların ortak noktası, vergi sisteminin toplum tarafından kabul edilmesi, mükelleflere odaklanan bir yaklaşım benimsemenin önemi, vergi bilinci ve teknolojik yeniliklerin vergi uyumu üzerindeki etkisi gibi temel faktörlerin vurgulanmasıdır. Ayrıca bu çalışmalardan elde edilen sonuçlar, vergi uyumunu artırmak için sosyo-ekonomik faktörlerin, mükellef haklarının ve vergi sistemiyle ilgili tutumların dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır. Gelecek araştırmaların, vergi bilinci, teknolojik yeniliklerin kullanımı, toplumsal faktörlerin etkisi ve uygulama stratejilerinin iyileştirilmesi gibi alanlarda daha derinlemesine ve etkili politika önerileri geliştirmeye odaklanması beklenmektedir.

Araştırma sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde vergi uyumu konusundaki yazılı literatürün 2006 yılında başlamış olmasına rağmen, 2019-2021 ve 2022 yıllarında belirgin bir artış gözlemlenmiştir. Bu artışın nedenleri çeşitli olmakla birlikte, son dönemde çıkarılan af kanunlarının vergi uyumu üzerindeki olumsuz etkilerinin de bu artışta etkili olabileceği düşünülmektedir. Diğer taraftan araştırma kapsamında elde edilen bir diğer bulgular arasında öne çıkan bir diğer önemli nokta, vergi uyumu konusuna dair yazılan tezlerin özellikle Marmara, Ege ve İç Anadolu bölgelerinde faaliyet gösteren üniversitelerde eğitim alan öğrenciler tarafından tercih edilmiş olmasıdır. Bu durumun temel nedeni, köklü ve tarihi geçmişi bulunan üniversitelerin bu bölgelerde yoğunlaşmış olması ve aynı zamanda zengin akademik kadrolara sahip olmalarıdır ki bu faktörler bu tercihi etkileyen ve belirleyen temel unsurlardır. Ayrıca yapılan çalışmalarda gözlemlenen önemli bir eksiklik de vakıf üniversitelerinde bu konuda yürütülen çalışmaların oldukça sınırlı olmasıdır. Bu durumun sebebi maliye bölümlerinin büyük çoğunluğunun devlet üniversiteleri bünyesinde yer almalarıdır. Bu bağlamda devlet üniversiteleri ile vakıf üniversiteleri arasında gerçekleştirilecek işbirlikleri, konuyla ilgili daha fazla yayının ortaya çıkmasına ve yayın çeşitliliğinin artmasına önemli bir katkı sağlayabilir.

Özetle, vergi ve vergi uyumu konusu, hem karmaşık bir yapıya sahip olması hem de geniş bir izleyici kitlesini ilgilendirmesi bakımından, farklı akademik disiplinler ve bilim dalları arasında incelenmeye değer bir konudur. Bu çeşitlilik konunun farklı açılardan ele alınmasını sağlayarak bilimsel ve akademik çerçevede araştırmacılara zengin bir perspektif sunabilir. Bu sayede vergi ve vergi uyumu konusundaki anlayışımızı derinleştirebilir ve daha kapsamlı bir bilgi tabanı oluşturabilir.

**Etik Kurul Onayı:** Etik kurul onayı gerekmemektedir.

**Hakem Değerlendirmesi:** Dış bağımsız.

**Yazar Katkıları:** Çalışma Konsepti/Tasarım- E.Y.; Veri Toplama- E.Y.; Veri Analizi/Yorumlama- E.Y., V.İ.; Yazı Taslağı- E.Y., V.İ.; İçeriğin Eleştirel İncelemesi- V.İ.; Son Onay ve Sorumluluk- E.Y., V.İ.

**Çıkar Çatışması:** Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir.

**Finansal Destek:** Yazarlar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

**Ethics Committee Approval:** Ethics committee approval is not required.

**Peer-review:** Externally peer-reviewed.

**Author Contributions:** Conception/Design of Study- E.Y.; Data Acquisition- E.Y.; Data Analysis/Interpretation- E.Y., V.İ.; Drafting Manuscript- E.Y., V.İ.; Critical Revision of Manuscript- V.İ.; Final Approval and Accountability- E.Y., V.İ.

**Conflict of Interest:** The authors have no conflict of interest to declare.

**Grant Support:** The author declare that this study has received no financial support.

### Yazarların ORCID ID'leri / ORCID IDs of the authors

Ercan YELMAN 0000-0002-7077-375X

Veysel İNAL 0000-0002-1143-4184

### KAYNAKLAR / REFERENCES

- Ağırkaya, M. B. (2022). The bibliometric analysis of the studies on business cycles. *The Journal of Economics and Related Studies*, 4(4), 234-251.
- Akdoğan, A. (2021). *Kamu maliyesi*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Altay, A. (2019). *Kamu maliyesi*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Arıman, Y. (2019). *Kamu harcamalarının vergi uyumuna etkisi: Türkiye örneği* (Doktora Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Trabzon.
- Aslancı, S. (2022). Araştırma sorgulamaya dayalı öğrenme: Bibliyometrik bir analiz. *Scientific Educational Studies*. 6(1), 1-25.
- Babacan, C. ve Tektaş, N. (2022). Mekânsal ekonometri alanında yazılan tez çalışmalarının bibliyometrik analizi. *Kafdağı*. 7(2), 39-53.
- Bakırtaş, D. ve Atılğan Yaşa, A. (2020). Vergi okuryazarlık düzeyinin belirlenmesine yönelik bir araştırma: Salihli Belediyesi örneği. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*. 13(4), 741- 757.
- Boateng, K., Omame-Antwi, K.B. & Queku, Y.N. (2022). Tax risk assessment, financial constraints, and tax compliance: A bibliometric analysis. *Cogent Business & Management*, 9, 1-21.
- Broadus, R. N. (1987). Toward a definition of "bibliometrics". *Scientometrics*. 12(5-6), 373- 379.
- Bütçe Büyüklükleri ve Bütçe Gerçekleşmeleri (1924-2022). Erişim adresi: <https://www.hmb.gov.tr/bumko-butce-buyuklukleri-ve-butce-gerceklesmeleri>
- Çakır, M. (2022). Vergi denetiminin vergi uyumuna etkisi. Rana Dayıoğlu Erul (Ed.), *Psikolojik ve sosyolojik yönleriyle vergilendirme* kitabı içinde (s.597-616). Ankara: Gazi Kitabevi.
- Fauzan, F., Marhaiza, B. I., & Adi, S. J. (2022). A scholarly examination of tax compliance: A bibliometric analysis (1960- 2021). *Journal of Indonesian Economy and Business*. 37(1), 52-72.
- Günay, H.K. (2023). Vergi uyumu konusundaki makalelerin web of science veri tabanına dayalı bibliyometrik analizi. *International Journal of Public Finance*. 8(2), 387 – 409.
- İpek, S. ve Kaynar, İ. (2009). "Vergiye gönüllü uyum" konusunda Çanakkale iline yönelik ampirik bir çalışma. *Yönetim ve Ekonomi*. 16(1), 173-190.
- Jacobs, D. (2001). A bibliometric study of the publication patterns of scientists in South Africa 1992-96, with particular reference to status and funding. *Information Research*. 6(3). Retrieved from <http://informationr.net/ir/6-3/paper104.html>
- James, S. & Alley, C. (2002). Tax compliance, self-assessment and tax administration. *Journal of Finance, and Management in Public Services*, 2(2), 27-72.
- King, W. R. & HE, J. (2005). Understanding the role and methods of meta-analysis in IS research. *Communications of the Association for Information Systems*. 16, 665-686.
- Kirchler, E., & Wahl, I. (2010). Tax compliance inventory TAX-I: Designing An inventory for surveys of tax compliance. *Journal of Economic Psychology*. 31(3), 331-346.
- Koçak Usluel, Y., Avcı, Ü., Kurtoğlu, M. ve Uslu, N. (2013). Yeniliklerin benimsenmesi sürecinde rol oynayan değişkenlerin betimsel tarama

- yöntemiyle incelenmesi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 53-71.
- Manhire, J. T. (2015). What does voluntary tax compliance mean?: A government perspective. *University of Pennsylvania Law Review Online*, 164(1), 11-17.
- Roth, J. A., Scholz, J. T., & Witte, A. D. (Eds.) (1989). *Taxpayer compliance: An agenda for research*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Santos, R. B. (2023). A Bibliometric analysis between communication and tax compliance. *International Journal of Research and Innovation in Social Science (IJRISS)*, VII(VI), 321-334.
- Saruç, N. T. (2015). *Vergi uyumu: teori ve uygulama*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Sengupta, I. N. (1992). Bibliometrics, informetrics, scientometrics and librmetrics: An overview. *Libri*, 42, 75-98.
- Sökmen Gürçam, Ö. ve Tekin, A. (2023). Bibliometric investigation of academic studies on "Tax compliance" Published between 1983-2021. *Lectio Socialis*, 7(2), 57-66.
- Tekin, A., Tuncer, G., ve Sağdıç, E. N. (2013). Vergi afları sonrasında vergi uyum süreci. *Sakarya İktisat Dergisi*, 2(2), 1-26.
- Tilahun, M. (2019). Determinants of tax compliance: A systematic review. *Economics*, 8(1), 1-7.
- Torgler, B. (2004). Cross-culture comparison of tax morale and tax compliance: Evidence from Costa Rica and Switzerland. *International Journal of Comparative Sociology*, 45(1-2), 17-43.
- Tuncer, G. ve Güney, T. (2015). İklimsel ve coğrafi özelliklerin vergi uyumuna etkisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2), 129-138.
- Vergi Uyumu. Erişim adresi: <https://akademik.yok.gov.tr/AkademikArama/view/searchResultview.jsp>
- Yılmaz, M. (2019). Bibliyometriye eleştirel bir bakış. *Türk Kütüphaneciliği*, 33(1), 43-49.
- Yoruldu, M. (2020). Vergi uyumu ve vergiye uyum sağlayan mükelleflere tanınan vergi teşvikinin değerlendirilmesi. *Al-Farabi Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(3), 55-64.
- Yulitasari, L., Suryanto, T., Pranika, R., & Sari, Y. (2023). Effect of tax awareness, tax rate and tax sanctions on taxpayer compliance: Bibliometric analysis. *Proceedings of the International Conference on Sustainability in Technological, Environmental, Law, Management, Social and Economic Matters (ICOSTELM 2022)*, 197-210.

#### Atf Biçimi / How cite this article

Yelman, E., & İnal, V. (2024). Bibliometric analysis of master's theses and postgraduate dissertations on tax compliance. *Maliye Çalışmaları Dergisi-Journal of Public Finance Studies*, 2024; 71, 42-58. <https://doi.org/10.26650/mcd2023-1442268>